

ORGANIZMY pożyteczne na działce

Chrońmy występujące w naturalnych warunkach organizmy pożyteczne, dostarczając im kryjówek, pokarmu, a przede wszystkim nie niszcząc ich. Oto najpopularniejsi nasi sprzymierzeńcy w walce ze szkodnikami roślin uprawianych na działce.

Larwa biedronki

Larwa i dorosły złotook

Muchówka z rodziny bzygowatych

Drapieżny pluskwiak

1. SPRZYMIERZEŃCY, KTÓRYCH NIE WIDAĆ

Roztocza dobroczynkowate (dobroczynek gruszowy i inne), to małe pajączki zżerające przedziorki i szpeciele. Dorosły dobroczynek zjada w ciągu doby kilkanaście różnych stadiów rozwojowych przedziorków, skutecznie „oczyszczając” drzewa z tych szkodników. Występują licznie i działają skutecznie tylko tam, gdzie nie stosuje się chemicznych środków ochrony roślin.

2. POGROMCY MSZYC

Biedronki – różne gatunki, np. dwukropka, siedmiokropka, zjadają mszyce zarówno w stadium larwy, jak i postaci dorosłej. Larwa nie przypomina dorosłej biedronki – jest bardzo ruchliwa i żarłoczna. **Złotook pospolity** – drapieżne są tylko larwy zżerające mszyce oraz inne owady w ich różnych stadiach rozwojowych, a ich zapotrzebowanie pokarmowe (apetyt) sięga w ciągu życia nawet ponad 1000 różnych owadów.

Muchówki bzygowate – małe muchówki, wyglądem przypominające osy, zawisające nieruchomo w powietrzu, chętnie odwiedzające kwiaty. Ich beznogie larwy zjadają od 200 do ponad 1000 mszyc.

3. SZYBKIE PLUSKWIAKI

Ruchliwe, drobne pluskwiaki (np. dziubałki, taszniki, zielonatki) cienką kłujką wysysają swoje ofiary, którymi najczęściej są inne pluskwiaki, np. miodówki i mszyce oraz jaja motyli, małe gąsienice, larwy i jaja.

4. NOCNI DRAPIEŻCY

Skorki, zwane cęgoszami lub potocznie szczypawkami, prowadzą nocny tryb życia. Ich ofiarą padają mszyce żerujące w zwinionych liściach lub na pędach.

5. „MUMIE” MSZYC

Okrągłego kształtu, żółte lub brązowe, spotykane nieraz licznie w koloniach mszyc, są miejscem rozwoju małych pasożytniczych błonkówek z rodziny mszycarzowatych, które za miejsce swojego rozwoju wybierają ciała mszyc, w których żerują, a po zakończeniu rozwoju, wylatują na zewnątrz.

6. PASOŻYTY – NIEWIDOCZNI SPRZYMIERZEŃCY

Bardzo małe (kruszynki) oraz większe (np. baryłkarze, gąsieniczniki) błonkówki i muchówki (rączyce) składające jaja do jaj (kruszynki) oraz gąsienic i poczwerek szkodników. Niszczą nieraz do 80% roślinożernych gąsienic (*Diadegma fenestralis* – pasożyt tantnisa krzyżowiaczka, baryłkarz bieliniak pasożyt gąsienic bielinka kapustnika, kruszynek – pasożyt jaj motyli zwójkowatych).

7. BIEGACZE – NIESTRUDZENI POSZUKIWACZE OFIAR

Najczęściej czarno zabarwione, niewielkie chrząszcze, penetrujące glebę w poszukiwaniu owadów – często szkodników roślin. Ich ofiarą padają larwy muchówek, gąsienice motyli, mszyce i wiele innych.

Skorek

Spasożytowane mszyce (mumie)

Diadegma fenestralis

Chrząszcze z rodziny biegaczowatych

Opracował: prof. Kazimierz Wiech
Fot. Shutterstock.com; Archiwum;
D. Kruczyńska, M. Kozłowski,
R. Górski, K. Wiech, K. Woszczyk

Finansuje KR PZD z Funduszu Oświatowego
Wydawca: działkowiec
WYDAWNICTWO

JAK IM POMÓC?

- Po pierwsze należy poznać naszych sprzymierzeńców, nie zabijać tego, czego się nie zna, tylko dlatego, że jest obecne na działce. Jedynie wiedza, znajomość przyrody pozwolą nam na skuteczne jej wykorzystanie.
- Przestańmy myśleć, że tylko pestycydy stanowią skuteczne lekarstwo. One najczęściej nie pomagają, lecz szkodzą nam i przyrodzie! Unikajmy ich stosowania.
- Wysiewajmy i wysadzajmy wiele różnych gatunków roślin ozdobnych, dobranych tak, aby zakwitły kolejno przez cały sezon wegetacyjny, dostarczając pyłku i nektaru muchówkom bzygowatym oraz dorosłym błonkówkom – pasożytom szkodników (szczególnie cenne są rośliny z rodziny selerowatych, facelia, rozchodniki).
- Pozostawmy na działce stanowisko z dziką roślinnością. Szczególnie cenna jest pokrzywa, na której rozwijają się (oprócz pięknych motyli) także biedronki i roztocza dobroczynkowate.
- Zawieszajmy na gałęziach jabłoni i śliw doniczki odwrócone do góry dnem, wypełnione słomą lub wiórami drewnianymi i zabezpieczone siatką (kryjówka dla skorków).
- Wykonajmy lub kupmy ekohotel dla owadów, w którym będą się znajdowały pudełka z poziomo ułożonymi kawałkami tektury – kryjówki dla zimujących złotooków i pajaków oraz siano, mech, suche liście, szyszki, w których prezimują biedronki i inne pożyteczne owady.

Domek dla skorków

dowały pudełka z poziomo ułożonymi kawałkami tektury – kryjówki dla zimujących złotooków i pajaków oraz siano, mech, suche liście, szyszki, w których prezimują biedronki i inne pożyteczne owady.

- Pozostawmy jesienią sterzę zgrabionych liści, w których chętnie prezimują biedronki, chrząszcze biegaczowate i kusakowate.
- Bezwzględnie unikajmy wypalania liści i gałęzi na działce.

Ekohotel – można zrobić lub kupić gotowy, np. na www.dzialkowiec.pl tel. 22 101 34 34